

Mål C-356/05

Elaine Farrell
mot
Alan Whitty m.fl.

(begäran om förhandsavgörande från High Court (Irland))

”Obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon — Direktiven 72/166/EEG, 84/5/EEG och 90/232/EEG — Skador som drabbar passagerare i ett fordon — Del av fordon som inte inrättats för sittande transport av passagerare”

Förslag till avgörande av generaladvokat C. Stix-Hackl föredraget den 5 oktober 2006 I - 3070
Domstolens dom (första avdelningen) av den 19 april 2007 I - 3093

Sammanfattning av domen

1. *Tillnärmning av lagstiftning — Ansvarsförsäkring för motorfordon — Direktiv 90/232 (Rådets direktiv 90/232, artikel 1)*

2. *Tillnärmning av lagstiftning — Ansvarsförsäkring för motorfordon — Direktiven 72/166, 84/5 och 90/232*
(Rådets direktiv 72/166, 84/5 och 90/232, artikel 1)
3. *Institutionernas rättsakter — Direktiv — Direkt effekt*
(Artikel 249 tredje stycket EG, rådets direktiv 90/232, artikel 1)

1. Artikel 1 i rådets tredje direktiv 90/232 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om ansvarsförsäkring för motorfordon skall tolkas så, att den utgör hinder mot en nationell bestämmelse enligt vilken den obligatoriska ansvarsförsäkringen för motorfordon inte omfattar ansvarighet för personskador som drabbar personer som färdas i en del av ett motorfordon som varken har utformats eller försetts med sittplatser för passagerare.

begränsningar för passagerare i den obligatoriska ansvarsförsäkringen.

(se punkterna 29 och 36, samt punkt 1 i domslutet)

Med hänsyn till att rätten att införa undantag från skyldigheten att skydda olycksoffer regleras och avgränsas i gemenskapsrätten samt till att förverkligandet av syftena med gemenskapsbestämmelserna förutsätter ett gemensamt synsätt på gemenskapsnivå med avseende på vilka passagerare som omfattas av försäkringen, kan medlemsstaterna nämligen inte införa ytterligare

2. Direktiven 72/166, 84/5 och 90/232 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om ansvarsförsäkring för motorfordon syftar inte till att harmonisera medlemsstaternas system för civilrättsligt ansvar. Medlemsstaterna är på gemenskapsrättens nuvarande stadium fria att bestämma vilket system för civilrättsligt ansvar som skall tillämpas vid trafikolyckor, men de är samtidigt skyldiga att säkerställa att det civilrättsliga ansvar som är tillämpligt enligt inhemsk rätt omfattas av en försäkring som överensstämmer med bestämmelserna i de tre ovannämnda direktiven.

Medlemsstaterna skall dessutom utöva sina befogenheter under iakttagande av gemenskapsrätten och särskilt av artikel 1 i tredje direktivet. De nationella bestämmelser som styr ersättningen vid trafikolyckor kan inte frånta de ovan nämnda bestämmelserna deras ändamålsenliga verkan.

Följaktligen kan en passagerare enligt nationella bestämmelser innehållande allmänna och abstrakta kriterier inte vägras ersättning eller få ersättningen nedsatt på ett oproportionerligt sätt endast på grund av passagerarens medverkan till uppkomsten av skadan. Det är nämligen endast under särskilda omständigheter och efter en bedömning av det enskilda fallet under iakttagande av gemenskapsrätten som sådan ersättning till den skadelidande kan nedsättas.

(se punkterna 33–35)

3. Artikel 1 i tredje direktivet 90/232 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om ansvarsförsäkring för motorfordon uppfyller samt-

liga villkor för att ha direkt effekt och ger därmed enskilda rättigheter som kan åberopas direkt vid nationell domstol. Det ankommer emellertid på den nationella domstolen att pröva huruvida denna bestämmelse kan åberopas mot ett organ som Motor Insurers Bureau of Ireland.

Ett direktiv kan nämligen inte åberopas mot enskilda, men däremot mot staten, oavsett om denna agerar i egenskap av arbetsgivare eller offentlig myndighet. Bland de organ gentemot vilka sådana bestämmelser i ett direktiv som kan ha direkt effekt kan åberopas ingår under alla förhållanden ett organ som, oavsett sin rättsliga form, i enlighet med en av staten antagen rättsakt har fått i uppdrag att utöva offentlig serviceverksamhet under statens tillsyn och som med anledning härav har särskilda befogenheter utöver dem som följer av de rättsregler som gäller i förhållandet mellan enskilda.

(se punkterna 40 och 44, samt punkt 2 i domslutet)